

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Cu o minciună boerească...

...Treci în țara ungurească. E o zi-ătoare de țară mult ascultă partidul liberal.

În spitalul militar din București, la câte-va zile de la manifestația invalizilor, moare un anume Christache Nicolae.

Invalid de războiu... Victimă a unui guvern nelegiuit, care omoară invalizii ce-și cer dreptul la viață... Zic ciracii D-lui Vintilă Brătianu. D-nii Moșoiu și Văitoianu, ca foști generali în timpul războiului, nu pot lăsa să treacă această crimă făptuită asupra unuia, care a contribuit la etc... etc... Și măcar ce au putut, au făcut: Parastas la mor-mânt, la cari s'au dus și au plâns pe fostul lor camarad, omorât mișelește de un guvern care etc... etc...

Dar iată că se dovedește cu acte că Christache Nicolae la izbucnirea războiului avea d'abia 13 ani, așa că nu putuse fi înrolat de cât după ce războiul trecuse; deci nu putea fi invalid de războiu. Ceva mai mult, în ziua manifestației acelaș Christache Nicolae zăcuse în spital, deci nici în calitate de neinvalid nu putuse fi omorât de guvern.

Și atunci cum rămâne cu D-nii Moșoiu și Văitoianu?

Nu e pentru întâia oară, dragi cititori, când încearcă D-lor să treacă în țara ungurească cu o minciună boerească. De! Câte o dată se prinde, alte ori sunt dați gol. În ori ce caz datoria și-au făcut-o. Ca foști militari D-lor știu, că ordinele se execută, nu se discută. Au primit poruncă de la stăpânul D-lor (care vrea să fie și al țării)? Au executat-o în tocmăi. Parcă numai de data asta s'ar fi convenit să roșască în fața oamenilor!

Cu o minciună boerească treci în țara ungurească.

Calul nărăvaș

Îl știți cu toții. I-se năzarește ceva și o ia razna de nu-l mai oprește nimeni. Altă dată, nu pornește din loc pentru nimic în lume, ci joacă în ham.

La fel face și dl. Vintilă Brătianu. I s'a năzărit ceva mai zilele trecute, și iată-l în fruntea țiganilor, pornind de-a lungul străzilor bucureștene să vândă gazetele liberale.

Nu-l putea opri nimeni, ca un cal nărăvaș se încăpățâna în goana lui. Nu lua în seamă pe nimeni și nimic. Ba și-a mai luat și ajutor pe dl. general Moșoiu. Și năravul îl apuca la ceasuri fixe. Se aduna lumea în jurul dsale ca la circ. Lumea râdea și dl. Vintilă se necăjea și tot se rupea de mânie. Aceasta câteva zile. Apoi s'a oprit. Acum nu-l mai pornește nimeni din loc.

Dacă dl. Vintilă Brătianu ar avea năravul aceste numai în ce privește gazetele, nu ar fi cine știe ce pugnă. Însă năravul îl păstrează în toate manifestațiunile sale politice.

S'a încăpățânat 10 ani de-a rândul în politica economică de ostracizare a capitalului strein. S'a închis tot atâtea vreme în politica egoistă a maximei „prin noi înșine”. Și din toate aceste țara a fost aceea care a păgubit. Dl. Vintilă Brătianu a stat numai liniștit și-și privea opera de revalorizare, scoțând excedente, din deficitele care se îngrămădeau în socotelile ministerului de finanțe.

A anunțat la congres că va modifica programul economic.

Și aici a apucat-o razna ca un cal apucat de năbădăi. Dar s'a răsgândit repede. A lăsat tot ce proiectase baltă, modificând programul, dar neschimbând nimic.

După cum țaranul muncitor, peste care a dat nenorocul de a ajuns în posesiunea unui cal nărăvaș, are numai pagubă după el și nici un folos, și cu țara se întâmplă la fel. Ajunsă pe mâna unui astfel de om, care se conduce nu după dorul de-a asigura țării sale o viață liniștită, ci după toanele ce-i vin în ceasuri rele, țara se duce spre peire. Că este așa, nu avem decât să examinăm situația lăsată de Vintilă-calul moștenire guvernului actual. Peste tot numai sărăcie, numai goluri ce trebuiesc umplute, și nicăiri o sursă sau un izvor din care s'ar putea aduce țării un câștig. Și peste toate aceste numele prost ce ni l-a făcut în streinătate, care ne produce și astăzi multe neplăceri.

Să trecem — dacă e posibil — cu vederea peste toate aceste. Să zicem că dacă le-a făcut, fie făcute, vor căuta alții să le îndrepte și să dreagă ceea ce Vintilă a stricat în 10 ani. Dar chiar dacă am vrea să o facem, nu putem, căci acest cal nărăvaș al politicii noastre, nu se astâmpără nici acum când e în opoziție. I s'a năzărit, că numai atunci e țara fericită, și numai atunci progresează, când e condusă de dlui. Ori, aceasta nu se poate.

Și politica aceasta animalică,

Pacostea birocratismului

Dl. Niculescu Cristea, directorul general al Soc. An. Arad Brad, a ținut Sâmbătă trecută la Camera de Industrie și Comerț despre birocratism.

Dsa a spus că birocratismul împreună cu mentalitatea specială de după războiu aduc pagube imense țării. Această plagă, care dela stat se întinde și la întreprinderile particulare, ar trebui stărpită din rădăcini. Faptul ar aduce economii imense, scutindu-ne de multe și mari împrumuturi în străinătate. A propus Camerei de Industrie și Comerț, ca să întreprindă o acțiune pentru stărpirea acestei plăgi, la care să se afilieze și celelalte camere de Comerț, căci fiind toate la un loc, vor avea succes.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Reducerea impozitelor. Cetim în „Vestul” că la congresului sfatului negustoresc care a avut loc ieri la teatrul Liric din București, d-l Ministru de Finanțe a declarat că în curând guvernul va reduce 10% din impozitul global și se va lua și alte măsuri ca industria și comerțul să scape de impozitele împovărătoare.

Aceste declarațiuni au produs o excelentă impresie, după care conducătorii sfatului Negustoresc au hotărât să demisioneze din partidele politice din care făceau parte. Primul care a demisionat este d-l Niculescu Ritz, care era membru în partidul Liberal de 25 ani. După această demisie și le-au anunțat și ceilalți conducători.

de cal nărăvaș trebuie să înce-teze cât mai curând posibil spre folosul țării.

Calul nărăvaș trebuie îmblân-zit sau strâns cu dârlogii. Altă posibilitate nu există.

Silviu Rașcu.

Foileton.

Cum se înființează un cor.

S'a n'âmplat în Banat ca un țaran mai cu dare de mână să-și mărite fata și fiindcă voi să facă paradă, să-i ceară dascălului să instruiască un cor, care să cânte la cununia bisericăscă. — Bine, bine fătul meu, răspunse dascălul, dar când v'am chemat, să facem cor, n'ați voit și acum din sărite îți trebuie orice numai cor să fie. Nu mi-ai spune, te rog cu cine dară să-l fac. Și țaranul simțindu-se strâns cu așa, își adu-nase toate rudele la dascăl. Mai cu vorbă bună, mai cu drăcueli, dar au venit, căci altfel, așa li s'a spus, n'au ce căuta în ziua nunții la poarta miresei. Corul în câteva seri a fost instruit bineșor. Bănățenii de fire sunt cântăreți și nu a trebuit prea multă ostâncală. În ziua nunții, după cununie, toți coriștii cu dascălul împreună au fost

oaspeții miresei. Fiindcă după o leacă de vin mai își vine și cântă, au apucat, fetele și ficiorii, să cânte, dar fără note și așa, ca în pădure. Atunci dascălul începu să le vorbească, așa între pahare, când omul e mai prietenos și are vreme să te asculte. Le spusă ce înseamnă a cânta și de ce e necesar corul la sate. Și oamenii au ascultat cu omenie, iar după cazul cu nunta au început să mai dea mereu pe la dascăl. N'au spus ei de ce și nici n'ar fi spus-o dacă pricina n'ar fi eșit dela sine.

Decând o mireasă fu cinstită să i se cânte la cununie, fetele nu mai vroiră să se mărite, numai dacă le va cânta corul și la cununia lor. Asta a fost pricina și oamenilor le venea cu rușine s'o spună.

Veneau și treceau nunțile și pentru fiecare trebuia un cor, așa pe rând, până întreg satul simți că trebuie un cor serios și statornic. Se n'âmplă ca un țaran să ceară, din sărite, un cor

și pentru mort. Obiceu era că la înmormântări să se cheme fanfara șvăbească până veni cazul cu corul dela cununie. Dascălul, aci n'a mai putut ajuta, căci îngropăciunea nu poate aștepta cu săptămânile, pânuă ai un cor instruit gata. S'atunci țaranii nostri bănățeni se sfătuiră să l roage pe dascăl să organizeze un cor. Să obligară toți, tineri și bătrâni, femei și bărbați, să vie seara, de trei ori pe săptămână la școală și să nvețe. Nu trecu o lună și la prima sărbătoare, corul aranjă primul concert cu piesă teatrală, poezii și cântări. Ba mai târziu au învățat să cânte și la liturgie, la nunți și la îngropăciuni, de i s'a dus corului veste în toate satele vecine. Datorită inițiativei dascălului de pe atunci, și azi mai există cor în acel sat din Banat.

Corul fiind odată organizat și instruit, s'a scris o obligațiune, ca, de câte ori se cunună un membru din cor sau de s'ar întâmpla că moare vre-

unul, corul să-i cânte obligator și fără plată. Rudele coriștilor beneficiau de reducere față de acei cari nu erau membri ai corului.

Astăzi mai toate comunele din Banat, dispun de coruri vechi și cu rădăcini adânci în toate familiile de țărani. Grație corului, comunele au ajuns să dispună de biblioteci, de case culturale și să se rețină dela birturi. În Banat rar se găsesc comune, unde să se fi incubat vreun evreu cărciumar. Oamenii s'au învățat să cinstescă cartea, organizațiunile culturale și fără să observe, bănișorii, cari altfel s'ar fi cheltuit la birturi, au fost cruțați și, în fiecare zi averea crescuse. Bănățenii în adevăr au pentru ce se mândri. Organizațiunile lor culturale și corurile pot servi ca pildă și altor ținuturi din România.

E prilejul să învățăm dela dânșii. Ne întrebăm ce ar fi dacă și fetele Crișanei ar cere, și ele ca acele din Banat, coruri la cununie!

P. Puticiu.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

| | | |
|------------------|----------------|--------------|
| Grâu | Lei 380.—390.— | per 100. kg. |
| Orz | 280.—290.— | " " " |
| Ovăș | 300.—310.— | " " " |
| Porumb | 220.—240.— | " " " |

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

| | |
|---------------------------|----------------|
| Părechea de cai | Lei 14—20000.— |
| " " boi | " 15—24000.— |
| " " porci | " 2—2400.— |
| " " oi | " 1—1200.— |
| Vacă | " 6—8000.— |

Starea semănăturilor.

Semănăturile peste întreg județul stau foarte bine. Ploile din ultimele zile le-a ajutat în dezvoltare, astfel că starea lor de până acum este promițătoare.

Răurile din județ afară de mici revarsări pe Valea Mureșului nu au făcut pagube în semănături.

Lucrările atât la câmp cât și la deal decurg în liniște.

Călătorii pot duce și mărfuri pe vagon de cl. III.

Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați că Direcțiunea Regiei Autonome C. F. R. a admis ca pe vagonul cl. III. să fie duse și mărfuri pentru vânzare la piață.

Comunicatul sună după cum urmează:

Diracțiunea Regiei Autonome C. F. R. a admis ca în vagoanele de cl. III. călătorii să poată lua și colete cari să conțină diverse mărfuri ca: alimente, păsări vii, animale mici ca; purcei, miei etc. în coșuri sau cuști și orice alte mărfuri luate de pasageri pentru vânzare sau aprovizionare, până la o greutate de inclusiv 30 kgr.

Cu asemenea obiecte nimeni însă nu va putea ocupa mai mult loc decât spațiul rețelei deasupra și dedesubtul băncii, potrivit locului ocupat.

Aceste colete vor fi supravegiate direct de proprietarii lor.

Distribuirea de sfoară Manila pentru secerișul grâului cu mașina. Extraurgent.

Se aduce la cunoștința celor interesați că Camera de Agricultură distribue sfoară Manila de prima calitate, tuturor agricultorilor amatori din județul nostru pe lângă următoarele condițiuni și preț:

Sfoara Manila „Internațional Harwerster Corporațion“ „Standard ab magazia Camerei Arad cu Lei 52.— per kgr.

Sfoara Manila „Robin Hood“ ab magazia Camerei Arad cu Lei 52.— per kgr.

La acest preț au drept numai agriculturii cari se folosesc singuri de sfoară în gospodăria lor.

Conscrierea se va face pe baza unui tablou verificat de Primăria comunală prin care se certifică că agricultorii din chestiune posedă mașină de secerat și cât pământ arător au.

La comandă se va depune în numărul Lei 3.— (Trei Lei) avans per kgr., iar pentru rest se va preda Camerei un accept cu 2 garanții până la data de 15 August 1930 când va trebui să fie răscumpărat irevocabil și fără interese.

În caz contrar orice abatere dela cele de sus va atrage după sine măsurile de rigoare legale întrucât Camera nu poate aștepta după bani, dat fiindcă și ea este angajată față de casele vânzătoare.

Acțiunea Camerei la aprovizionarea agricultorilor cu mașini. Extraurgent.

Se aduce la cunoștința agricultorilor că Camera va distribui și în decursul anului curent, pluguri, mașini de semănat, tricure, selectoare și batoze (mașini de călcat) cu ajutorul bănesc al Ministerului de Agricultură și Domenii susținând și Camera din fondurile ei modeste un adaus oareșicare la acest ajutor.

Deocamdată rugăm pe toți agricultorii cari se ocupă cu gândul să cumpere batoză (mașină de călcat) să se prezinte cu extraurgentă în biroul Camerei, cu care ocaziune vor primi toate informațiunile necesare ce au îndeplinit pentru a putea fi împărțșiți de acest ajutor, — la cumpărare, obținând deodată și alte deslușiri relativ la preț, plată etc.

Totodată ținem de necesar a atrage atențiunea amatorilor asupra faptului că Camera va sprijini cu ajutorul ei exclusiv acelea comenzi ce se fac de către asociațiuni, stând din mai mulți agricultori din aceeași comună.

La fel vor fi preferiți locuitorii din comunele unde se simte lipsă mare de mașină bună.

Vespele prunilor (Hoplanipa Fulvicornis).

În ziua de 23 Maiu a. c. s'a prezentat în biroul camerei Dl. Primar al comunei Vărădia de Mureș, Aurel Neicu aducând câteva crengi, ramuri verzi de prun a căror fructe sunt găurite și după mărturisirea D lui primar prunele astfel găurite cad de pe pomi.

Este foarte dureros că pomii apărați cu atâtea greutate de cotari, și omi-

zile fluturilor albi sunt atacate de un nou inamic.

Acest inamic nou este o insectă sburătoare din familia vespilor, care așază ouăle pe florile prunilor, iar viermele de culoare albă după găurește trăbate în fructul de tot tiner. În interiorul fructului atacă în primul rând sămburele crud, care-l consumă. La fructe cu sămburele deja impietrit, atacă și consumă miezul, nimicind prin aceasta poama, care fiind bolnavă cade de timpuriu de pe pom.

Viermele nu se îndestulește numai cu un fruct ci după termină cu unul trece în altul, vecin.

La sfârșitul lunii Iunie începutul lui Iulie viermele se transformă în păpușe (crizalidă) adăpostit în pământ aproape de suprafață pe sub coroana pomului. Din păpușe cu luna Aprilie iese vespele.

APĂRAREA. Poamele atacate este bine să fie scuturate de pe pom. Pomii de altcun trebuie scuturați bine de fructele bolnave, — pentru a putea fi strânse de jos și nimicite, stăpînd prin aceasta și o parte din viermi. Acest lucru este de dorit să se facă la toți pomii din grădina cari au fructe vătămate căci prin acesta ne ajutăm mult în năzuința noastră de a zădărnici insectele, fie aceste de orice speță.

Este de folos ca pământul de sub coroana pomilor să fie întors mai des ca prin aceasta să descoperim păpușele (crizalidele) de sub pământ, cari le adună vrăbiile și alte pasări.

La fel este de folos și recomandabil ca să se stropească pomii primăvara cu un preparat arzenic.

Asemenea este bine ca în luna Aprilie, primăvara să fie scuturați pomii des de dimineață când timpul este mai rece căci viespii cam greoi de fire cad ușor depe crengi și se pot nimici.

N. Popescu

Magazia Căilor Ferate va fi închiriată pentru depozitarea cerealelor.

Pentru ca Statul să poată da o mână de ajutor agricultorilor, comercianților etc. relativ la desfacerea comerțului intensiv cu cereale Regia Autonomă a Căilor Ferate Române a adus hotărârea ca magaziiile stațiunilor să poată fi închiriate cooperativei, agricultorilor și comercianților de cereale pentru adunarea cerealelor ce se preda spre expediere cu Calea Ferată.

Se vor putea da în arendă o parte din magazie până la maximum 40% din capacitatea magaziiilor din fiecare stație, rămânând ca restul de 60% din locul magaziei să rămână pentru transporturile de toate categoriile ce se adună pentru transportarea imediată.

Formalitățile de îndeplinit sunt următoarele:

Amatorii vor prezenta șefului de stație în care doresc să inmagazineze cerealele, o cerere pe care o vor semna în prezența șefului de gară, care rămâne singur responsabil de autenticitatea semnăturilor.

Pentru bănci, societăți sau alte asociații vor semna procuriști, special, rugarea.

Magaziile destinate a-se închiria se vor distribui în așa fel încât fiecare transportator de cereale să fie satisfăcut, sau să aibe magazie pe cât posibil proporțional cu transporturile ce va avea de efectuat.

Chiriașii au dreptul ca cerealele depozitate în magaziiile închiriate să și le condiționeze prin curățire și vânturare, fie în magazia închiriată, fie afară în jurul ei.

La condiționarea cerealelor se interzice întrebuințarea mașinelor cari pot provoca incendiu.

Taxele de închiriere

Pentru folosința magaziiilor, solicitanții vor depune odată cu cererile lor și taxa de 0.40 lei de fiecare metru pătrat și zi taxă care — dacă se închiriază magaziiile pentru un timp mai lung ca 15 zile, — se va depune anticipat din 15 în 15 zile. Pentru termenele mai scurte taxa se va depune integral și anticipat pentru tot termenul.

Stațiunile o vor încasa ca venit extraordinar, eliberând chițanță.

Expirarea închirierii

În cazul expirării termenului de închiriere, fără a-se fi depus în termen, o nouă cerere de închiriere, cerealele aflate în magazie se vor supune la taxele de magazinaj tarifare. Căile ferate nu vor răspunde sub nici o formă, nici pentru avarii sau furturi și nici pentru incendii.

Acest regim al magaziiilor, puse la dispoziția transportatorilor de cereale, este valabil până la 15 Iulie 1930.

După aceasta dată dacă nu se vor da alte dispozițiuni, toate magaziiile reintră în regimul normal, și orice transport rămas în magazie pentru această dată nepredat pentru expediere, va fi supus la taxele de magazinaj tarifare, indiferent dacă mai sunt sau nu magazii disponibile.

Subînchirierile.

Căile Ferate nu va admite sub nici un motiv subînchirierea acestor magazii.

În cazul când o asemenea abatere se va constata, contravenienții vor fi supuși la o amendă convențională egală cu de 20 de ori chiria porțiunii de magazie închiriată, socotită pe 30 de zile, iar contractul de închiriere va fi socotit reziliat.

Magaziile vor fi deschise numai în oarele de serviciu cfr.

Paza cerealelor depuse în magazii privește exclusiv pe depunători.

Diracțiunea Camerei.

Scânteii...**Contele Apponyi și croitorul.**

S'a dus contele Apponyi la Haga la conferința reparațiilor orientale. Și s'a făcut omului gust de niște haine. A intrat la croitor, s'a târguit cu el. A ia croitorul măsura. Dar pe contele nu-l pune naiba să tacă, ci întreabă: — Câtă stofă, mi trebuie? — Un metru, fu răspunsul croitorului.

— Nu se poate, zice Apponyi, ai greșit. Măsură încă odată. Croitorul se execută.

Ei, face contele, cât trebuie?

Un metru, răspunde a doua oară croitorul.

Pai cum asta, se miră contele Apponyi, că la mine, la Budapesta, imi trebuie 4 metri și jumătate!

O fi, replică croitorul, dar aci suntem la Haga și nu la Pesta!...

Cremene.

Concursul corurilor din județul Arad.

Indolența regretabilă a publicului

La 25 cor. Duminică, la orele 11 a.m. teatrul de vară, a avut loc, după cum s'a anunțat în prealabil, concursul corurilor din județ. Anticipăm că rezultatul inițiativei și de aceasta dată are d. profesor de muzică Atanasie Popov. A participat la acest concurs corul din Micălaca, Troaș, Săvârșin, Radna și acel al fabricii Astra din localitate. Și-au scuzat absența Corurile din Nădab, Dumbrăvița și Aradul-nou.

Publicul mare românesc arădan atât de indolent față de mișcările culturale, lipsit ca de obicei. Și n'am văzut nici un popă sau dascăl român din provincie. Programul s'a desfășurat în fața reprezentanților autorităților și a unui număr infim de intelectuali locali, — acciași frecventatori statornici ai tuturor manifestațiilor culturale în frunte cu reprezentanții presei locale. Am remarcat prezența P. S. S. Sale Episcop Grigorie, a I. P. C. Popov, primstarețul mănăstirii din Troaș, a dnei Ștefan Cicio Pop și a unor generali Bălăcescu și Vișoreanu din partea diviziei. Autoritățile au fost reprezentate prin dnii Iosif Anghelăin din partea prefecturii de județ, dr. Ștefan Lazar din partea județului, chestorul poliției, dr. Moga R. și dnii dr. Velici și Const Popa din partea primăriei.

Nu comentăm succesul sau insuccesul acestui concurs, constatăm numai că este un început care va fi — să sperăm — un stimulent și un îndemn pentru organizarea corurilor și în celelalte comune din județ. Am observat că bucurie la toate corurile cari au participat la concurs că tehnica artistică e în ascensiune ceace s'a evidențiat până la perfecție la corurile mai noi, ca la acel din Săvârșin de sub conducerea dirigintei Iosif Păcurariu și la acel din Radna și Micălaca. Grație acestei perfecțiuni de executare și interpretare muzicală corul din Săvârșin a binemeritat premiul întâi, primind o vioară de valoare. Premiul doi, o flaută, s'a decernat corului din Radna iar al treilea, o baghetă, corului din Micălaca.

Pentru a îmbogăți programul, a corul participat la această serbare muzicală și

Serbarea zilei eroilor la Arad

Arad, la 29 Mai. — Am serbat ziua eroilor. N'a fost numai serbarea noastră ci și a tuturor cari locuiesc în această țară. Cu frunțile plecate cucernic și fără osebire de singe neam apropiat de mormântul lor, cald încă de sărutul morții și am înălțat ruga noastră intru amintirea faptelor glorioase, din îmbătrânitele și din cele mai noi timpuri. Am presărat flori la căpătâie, pe țărâna inverzită sub dogoarea primăverii. Am dus cu noi dragostea și prinosul întregului neam cu care datorim eroilor noștri pentru faptele mari din ajunul morții. A fost cel mai simbolic și măreț act ce-l puteam manifesta față de osemintele scumpe.

Se cuvine, și după această zi de reculegere spirituală, să purtăm memoria faptelor victorioase și apreciind jertfele, să îngrijim mormintele lor, săpat în acest pământ urzit din singele lor — al tuturor fiilor acestei țări. Să nu uităm niciodată că independența și unitatea noastră națională o datorim lor și să nu uităm nici de odraslele lor cari ne cer ajutorul. Să nu uităm!

-P-

Decurgerea serbării în oraș și cetate.

Serbarea zilei eroilor, la Arad, a decurs cu cel mai mare fast. La orele 8.50—9.50 a.m. la toate bisericile s'a celebrat un părăstas la care au participat și oficialitățile. La orele 10 a.m. toți elevii școlilor, armata, clerul român și minoritar, o populație numeroasă autoritățile s'au adunat în piața din Cetate, unde în cadru festiv s'a celebrat o rugă în odihna eroilor. Au participat dnii, prefect de județ dr. Iustin Marșieu, președ. deleg. jud. dr. A. Lazar, generali de brigada, A. Iovanovici, Bălăcescu Const. gen. Vișoreanu, șef de stat major Col. Manafu, primarul orașului dr. C. Luțai, chestorul poliției dr. R. Moga, f. ministru Vasile Goldiș și toți șefii autorităților locale. Serviciul religios a fost celebrat de P. S. S. Episcop Grigore și întreg clerul ortodox. Răspunsurile au fost date de corul „Armonia“ sub conducerea d-lui I. Lipovan. După terminarea serviciului divin s'au rostit mai multe cuvântări, despre însemnătatea zilei. Au vorbit P. S. S. Episcop Grigore, și dnii dr. T. Botiș rectorul academiei teologice, maiorul Sion cdtul divizionului de artilerie călăreață și părintele militar d. Gheorghiu.

În tot cursul zilei timpul a fost favorabil. După terminarea cuvântărilor întreaga asistență a fost aranjată în trei coloane pentru a pleca în procesiune la cele trei cimitire, Eternitatea, Poimenirea și la acel sârbeșc din cetate. La cimitire s'au depus coroane și flori de către autorități și particulari.

Serbarea dela Micălaca

Populația suburbiei noi a Aradului plăcut a fost impresionată de felul cum în acest an a decurs în Micălaca serbarea zilei eroilor. Serbarea a avut loc la monumentul eroilor din cimitirul suburbiei la care au luat parte reprezentanții autorităților locale, o companie de onoare sub comanda dlui Maior Marinescu, elevii de școală și foarte mulți țărani. Din partea primăriei și a prefecturii au participat dnii A. Vășian și C. Drecin. Serviciul re-

corul Armonia și fanfara fabricii Astra din localitate sub conducerea d lui prof. Ion Lipovan. Concursul s'a terminat la orele 13.

Primim informația că asociația muzicală intenționează ca concursul de anul viitor se facă în cadre mai largi și în condiții mai festive, la care să participe toate corurile din județ. **P.**

ligios a fost celebrat de d. preot Ardelean.

Serviciul religios a început prin sfințirea apei după care urmasă celebrarea parastasului. Au ținut cuvântări preotul Ardelean, d. inv. dir. Ciobota, și d. Maior Marinescu. Cuvântarea dlui Marinescu a avut un efect sugestiv și emoționant. Evocarea marelui război, remarcarea sacrificiului ostașilor de pretutindeni și a actelor mărețe ale soldatului român au stors lacrimi din ochii auditorilor. Au contribuit în mod laudabil la măreția serbării cântările naționale executate de corul țăranilor localnici și de acei al elevilor de sub conducerea Dșoarei inv Letiția Barzu precum și poeziile Ziua eroilor și Pui de lei recitate de eleva de școală primară Aurelia Boșneac și eleva de liceu Aneta Crișan,

După terminarea parastasului și a serbării, dnii A. Vășian și invalidul Toth au depus pe monumentul eroilor coroana primăriei și a prefecturii.

Serbarea la Palatul Cultural

După masă la orele 5 a avut loc la palatul cultural un festival cu cântări și dansuri executate de elevele școlii normale sub conducerea dșoarei prof. Dora Lepa. La deschiderea d. Căp. Popovici a citit memorii prețioase din luptele naționale din ținutul Halmaგიului care a impresionat în mod vizibil pe auditori.

Serbarea s'a terminat la orele 19.

Red.

Școlare

Cetim în Monitorul Oficial din 21 Mai a. c. că absolvenții cursului primar complet de 7 clase, cari au urmat o școală primară cu drept de publicitate cu altă limbă de predare decât a statului și cer să fie primiți în gimnaziu sau la examenul de admitere în liceu (IV) pot să dea examenul de diferență prevăzut la art. 18 din legea învățământului secundar și la aceea școală secundară (liceu-gimnaziu) particulară cu drept de publicitate cu aceeași limbă de predare, la care cer să fie primiți pentru a i urma studiile.

Elevii vor plăti aceeași taxe pe cari le plătesc elevii la Comisiile statului.

Comisia de examinare va fi alcătuită din profesorii școlii sub președinția unui delegat al ministerului.

Materiile de diferență sunt cele prevăzute la art. 153 și 154 și după modalitatea prevăzută la art. 156 din regulamentele școlii secundare.

Spre o nouă gospodărie a orașului Arad.

În fine după atâția ani de provizorat, orașul Arad a ajuns se aibe iară un primar ales. Faptul aceasta a produs o bucurie între toate păturile sociale a populației arădane, care până în prezent este exploatată de toți speculanții pieței, din care cauză duce o viață foarte grea. Judecând după activitatea de până acum a noului primar avem toată speranța, că dl. primar va desvolda și pe tărâmul acesta o activitate totașa de energetică și ne va ajuta în lupta pentru înfrângerea speculei.

Dar am văzut și până acum, că specula nu se poate reglementa cu ordonanțe și nici cu comisiile pentru maximarea prețurilor, deci trebuie dat la o parte birocrațismul și duce lupta contra speculei pe altă cale, ca să se ajungă la un rezultat dorit și eficace.

Mai izbitoare este specula la pâine. Atunci când plugarul este nevoit și vinde grâul cu aproape 50% mai efitin ca și în anul trecut, populația din oraș plătește și acum pentru pâine (care mai este și de o calitate foarte proastă) aproape același preț ca și în anul trecut. Pentru suprimarea acestei specule, orașul are datoria de a înființa o brutărie comunală, care inzeștrată cu o instalație modernă și corespunzătoare recerințelor acestui oraș, se provadă populația cu o pâine bună și efitină.

Investirea pentru aceasta brutărie nici n'ar reclama un capital prea mare, iar costul instalațiilor s'ar amortiza într'un timp scurt și cum mașinele ar pregeți pâinea în mod automat, deservirea brutăriei nici nu ar reclama angajarea unui personal numeros. Deci rentabilitatea acestei întreprinderi este cu totul evidentă, iar populației s'ar face un mare bine.

Asemenea să simte în Arad mare lipsă a unei lăptării comunale, căci cu toții o știm, ce greu e să primești un lapte bun. Nici aici nu e nevoie de o investire prea mare, căci s'ar putea începe cu câteva vaci de rasă Simenthal, iar mai târziu s'ar mări numărul. In-suși primăria cumpără zilnic o cantitate foarte mare de lapte pentru diferite spitale și asile (Spitalul Județan, Sanatorul tuberculoșilor, Spitalul de copii, Azilul de copii etc.) plătind pentru aceasta o sumă importantă, cu care bani s'ar putea întreține o lăptărie comunală. Iar aceasta lăptărie având o instalație igienică, ar pasteuriza laptele și populația ar avea atunci deplină siguranță, că nu cumpără un lapte infectat și s'ar îmbunătăți starea sanitară a populației, îndeosebit a copiilor.

Noul primar a dat dovadă și până acum de un simț practic prin preluarea cinematografelor, dar după ce ne ia paralele pentru distracție, așteptăm acum să înființeze și instituțiuni mai utile populației. În munca aceasta poate conta nu numai pe sprijinul consiliului comunal, dar i-și va câștiga și recunoștința populației din Arad.

Iar pentru sporirea venitelor comunale, ar fi de dorit ca primăria să facă în regia proprie curățitul hornurilor, precum și căratul gunoaelor. Înființarea acestor două servicii de utilitate publică ar aduce primăriei un venit anual foarte mare, din care s'ar putea acoperi cheltuețile pentru îmbunătățirea apei, o problemă care așteaptă de mult o rezolvire.

Să sperăm, că alegerea noului primar, va aduce prosperitatea acestui oraș rămas în adormire și pentru un viitor mai bun, ne oferă garanția persoana primarului, care nu numai va administra, dar va ști să introducă și o gospodărie utilă populației. **b. m.**

Cronica externă

Martii au sosit în capitală dnii Loucheur — ministru francez — și Titulescu. Vor rămâne câteva zile. Vizita dlui Titulescu, nu va avea nici o influență asupra politicii interne, după cum anunțau unele gazete din capitală.

Ducele Mussolini, a pronunțat zilele trecute la Florența un mare discurs răsboinic, spunând că Italia e gata oricând să se măsoare cu ori cine. Discursul ducelui, remarcă un ziar, seamănă foarte mult cu discursurile exkaiserului Wilhelm, din ajunul războiului. Cu deosebirea că Wilhelm nu-și dădea seama de situație, iar Mussolini din contră.

Ca o urmare a discursului ducelui, agențiile de presă, comunică vestea, că Italia, începe să debarce trupe în Albania. Și de sigur nu pentru a cânta din frunză...

Ungaria provoacă din nou senzație. Bătrânul conte Apponyi, după ce o viață întreagă a prigunit democrația, și votul universal, într'un mare discurs din săptămâna trecută, a cerut să li se acorde și țăranilor acest drept. În Ungaria aristocratică și feudală, pretenția contelui Apponyi e considerată ca revoluționară.

În India, mișcarea naționalistă continuă, cu toată arestarea lui Mahatma Gandhi. Englezii, arestându-l credeau că mișcarea se va potoli. Semne în acest sens au fost, dar trecătoare. Mișcarea și a reluat avântul.

Elementul românesc din jurul Vidinului e mereu persecutat de autoritățile bulgărești. Pe când același tratament bulgarilor dela noi? De sârbi și unguri nu mai amintim.

La sfârșitul acestei luni va avea loc la Tătra (Cehoslovacia) obicinuita conferință a micii înțelegeri.

Săptămâna copilului

Dela 25 Mai până la 1 Iunie,

Sărbătorim pe copiii noștri și copiii lor.

Cu dragostea cea mai curată să ne apropiem acum și totdeauna de sufletele lor nevinovate și să-i iubim și să-i păstrăm sănătoși la trup și suflet, căci ei sunt nădejdea și mândria neamului.

Pentru a-i bucura și a-i feri de toată vătămarea trupestă și sufletească să nu precupețim nici o silință și nici o jertfă.

Din mult-puținul vostru ajutați opera de protecție a copilăriei;

Adăogați la gândul cel curat faptul cea bună, căci în copiii Neamului trăește Neamul însuși.

Soc. Principele Mircea.

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureșianu 7-9.

Se poate căpăta lapte pasteurizat 7 Lei kgr.

Unt cal. I. 140 „ „

Caș cal. I. 60 „ „

Caș cal. II. 50 „ „

Caș cal. III. 40 „ „

Yoghurt sticla 7 Lei

Abonați-vă
la „ROMANUL“

O măsură bună la C. F. R.

Direcțiunea generală C. F. R. a aprobat călătorilor să poată lua în vagon, colete până la maximum de 30 kg.

În vagoanele de clasa a treia, s'a admis călătorilor să poată lua colete care să conțină diferite mărfuri: alimente, păsării vii, animale mici ca porci, miei, etc. în coșuri sau cutii, și orice altă mărfuri luate de călători spre vânzare sau aprovizionare, până la greutate inclusivă de 30 kgr.

Nimeni însă nu va putea ocupa mai mult loc decât spațiul rețelei deasupra dedesuptul băncii, potrivit locului ocupat.

Aceste colete vor fi supravegheate direct de proprietarii lor.

E o măsură bună, întrucât se asigură aprovizionarea mai grabnică a orașelor și fără să se aplice taxe prea mari.

Sport.**Arad-Timișoara 1:0 (0:0)**

Duminică, la 25 cor. s'a ținut pe arena Timișorii matchul de campionat între Gloria c.f.r., echipa Aradului și între AMFT, a Timișorii. Echipa Gloria a fost întovărășită de peste o sută amatori entuziasmați arădani. Jocul echipei noastre a fost dintre cele mai frumoase. Jucătorii au supraințrecut nivelul obișnuit. Echipa muncitorească reprezentativă timișoreană în tot timpul a rămas în inferioritate și a excelat în brutalități, din care pricină, în repriza II. s'a iscat un scandal de câteva minute provocat de câțiva comuniști cari astfel voiau să-și arate nemulțumirea pentru goalul primit și pentru eliminarea unui jucător de al lor. În aceste condiții echipa Aradului a binemeritat laurii victoriei. Ceace ne face să remarcăm este că până și timișorenii s'au bucurat de izbânda echipei noastre. Arbitrul Ciurel din Cluj s'a distins prin atitudinea calmă și corectă.

După rezultatul echipei dela Timișoara Gloria este campioana regiunii de Vest a țării și numai dela matchul care va avea loc la Arad, Duminică la 1 Iunie între ea și echipa „Universitatea“ din Cluj, depinde să fie și campioana Ardealului.

România-Grecia 8:1 -p.-

Tribuna liberă

Pentru cele publicate aci, redacția nu răspunde

Scuză

Subscrisul Lazăr Flore domiciliat în comuna Talpoș pe aceasta cale cere iertare pentru purtarea mea necuvincioasă și espresivă făcută, pe autobusul care circula între Arad-Chișineu-Talpoș în 16 Septembrie 1929, fața de dl. Director inv. Leu Zălan.

Declarându-mă totodată că aceste sunt ne adevărate, părăndu-mi foarte rău pentru că le-am făcut.

Talpoș la 25 Maiu 1930.

Florea Lazar.

Abonații ziarului nostru sunt cu stăruință rugați a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administrației ziarului prin poștă.

Știri diferite

Furturi. Indivizi necunoscuți, în noaptea de 20 cor. au intrat în casa locuitorului Kutecult Petru din comuna Livada și au furat cinci perne. Jandarmeria este pe urma hoților.

Jandarmeria din Târnova a prins pe un hoț cu numele Butar Crăciun din Drauți care în ultimul timp comisesse mai multe furturi, la diferiți locuitori din Drauț, și Araneag. Cazurile sunt sub cercetare și hoțul e depus în arest.

Innec. În ziua de 26 Mai a. c. la orele 4 p. m. băiatul Szilagyî Florea în etate de 9 ani din comuna Nădlac, jucându se pe maiul Mureșului a căzut în apă și s'a înecat. Cadavrul a fost pescuit de locuitori.

P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie în ședința dela 15 Mai a. c. a Senatului a arătat că biserica luptă și pe teren Cultural și a cerut că în legea de organizare a Cultelor și Instrucțiunii trebură să se țină seamă și de munca culturală a Bisericii, P. Sf. Sa a cerut în cuvântarea sa ca școala normală din Arad să fie redată eparhiei.

Prin antiteze strălucite. P. Sf. Sa a arătat rolul covârșitor al religiei în viață.

P. S. S. a mai cerut ca în activitatea Casei școalelor să se țină seamă de autoritatea autonomă a bisericii și să se dea și ortodoxilor români dela granița de vest a țării, posibilitatea de a-și crește și a forma învățătorii. Preotul are datoria să fie un adevărat învățător de pe amvonul său, iar învățătorul la catedră să fie un adevărat preot. Discursul P. S. Sale a fost cald și îndelung aplădat.

Prelungirea sesiunii parlamentare. Guvernul a hotărât prelungirea sesiunii parlamentare până la 10 Iunie, Dacă până la această dată nu vor putea trece proiectele puse în discuție, sesiunea va fi din nou prelungită până la 15 Iulie.

Revărsarea râului Mureș. În urma ploilor torențiale căzute în ultimele săptămâni, râul Mureș s'a revărsat azi în dreptul comunei Nădlac, inundând cea mai mare parte dintre viile și grădinile, ce se află situate în tre sat și râu. Apa este în continuă creștere. Autoritățile au luat măsurile necesare pentru evitarea vre-unei catastrofe.

Demonstrații împotriva tratatului dela Trianon la Budapesta.

Pentru ziua de 4 Iunie, aniversarea a zecea dela semnarea tratatului de la Trianon, se organizează mari demonstrații în toate orașele Ungariei, și în special la Budapesta, unde manifestația se va desfășura în piața Libertății, la cele patru monumente ale Iredentiei.

Demonstrațiile împotriva tratatului de pace au loc în fiecare an la 4 Iunie la Budapesta, dar anul acesta vor avea un caracter excepțional, în vederea aniversării de zece ani.

Demisie din partidul liberal. Se anunță că președintele organizației liberale din Covurlui a demisionat. Pricina este incidentul cu d. Vintilă Brătianu. Noua demisie din partid va atrage și alte demisii, întrucât d. Orleanu se bucură de multă simpatie.

Ministrul de interne a dispus ca particularii cari în urma cererii lor înaintate unei autorități de stat așteaptă răspuns, să depună odată cu cererea și timbrele postale necesare. Dispoziția a fost dată cu scop economic pentru stat.

Primăria comunei Sfântul-Paul
Nr. 15/1930.

Publicațiune.

Pentru esarendarea teritoriului vânat a comunei Sfântul-Paul (Județul Arad) în estindere de cca 1007 jug. cadastrale, se publică licitațiune publică orală, care se va ținea la Primăria acestei comuni în ziua de 12 Iunie 1930 ora 15.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic și în cursul oarelor oficiale la biroul notarial din Curtici.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu dispozițiunile legii contractației publice.

Sfântul Paul, la 19 Maiu 1930.

Primar

ROMANIA

Administrația Județului Arad
Serviciul Administrativ

No. 16218.

Rezumat: Îndeplinirea postului de șef al serviciului economic la Adm. Județului Arad.

Concurs.

Noi, Președintele Deleg. Cons. Județului Arad.

Publicăm concurs pentru îndeplinirea postului de șef al serviciului economic nou înființat la Administrația Județului Arad, retribuit cu salariu de bază Lei 1800 Lei lunar și accesorii.

La acest post pot reflecta candidații cari intrunesc condițiunile prevăzute la Art. 183 alin. 3, din Legea pentru Organizarea Administrațiilor Locale cele prevăzute la Art. 5 din Regulamentul Legii Statului Funcționarilor Publici.

La cerere se vor anexa conform art. 7 din Regulamentul citat actul de naștere, actul de naționalitate, certificatul dela primăria comunală de domiciliu ca n'a suferit vre o condamnățiune în fațamanta nu este pus sub urmărire, certificat medical, actul de studii, certificatul militar și declarație de limbă cunoscute.

Cei cari ocupă funcțiuni publice vor înainta cererile prin autoritate unde funcționează.

Cererile ni se vor înainta până la data de 10 Iunie 1930.

Președinte, Secretar General
Dr. Lazar Indescifrabil

Primăria Comunei: Mișca
No. 482/930.

Publicație de licitație.

Primăria Comunei Mișca publică licitație verbală pentru vinderea a cca 30 jug. cad. de iarbă lăsată pentru folosință din izlazul urbarial la 7 Iunie a. oarele 8 condițiunile se pot vedea la primărie.

Mișca la 26 Mai 1930.

Primăria Comunei

La Bora! Atențiune! La Bora!
Mâncări la amez, după listă. Pat
feluri, lei 40. Cinci feluri lei 50. M
lei 30. Abonamentul pentru prânz
cină, după listă, lei 1500, meniu lei 1200.
Bucătărie foarte bună, beuturi delicio
la Restaurantul „PALACE”
STRADA BRĂTIANU No. 7.
la proprietarul BORA.

Fecare înăr Român
credință către Patrie, Tron
Partidul N.-țărănesc într
roata volnicilor.